

Mängdförteckning och prissättning av allmänna kostnader

En mängdförteckning används vanligtvis när en beställare vill upphandla en utförandeentreprenad på reglerbara mängder.

text Anders Wimert och Mats Karlsson

Att mängderna är reglerbara innebär att mängd avseende en viss post i mängdförteckningen förutsätts kunna öka eller minska vid utförandet av entreprenaden. En reglerbar post i mängdförteckningen prissätts med ett å-pris. Å-priset avser utförandet av en viss enhet av arbete, exempelvis en kubikmeter jordschakt eller en kvadratmeter sådd av gräs.

Standardavtalet AB 04, som används vid upphandling av utförandeentreprenader, innehåller följande begreppsbestämning beträffande vad som avses med ett å-pris:

Å-pris: Pris exklusive mervärdesskatt för enhet av arbete.

Å-priset skall avse samtliga kostnader, inklusive kostnader för räntor och centraladministration samt vinst för en i entreprenadhandlingarnas mening färdig enhet av arbete eller, om så föreskrivs, en eller flera delar av kostnaderna.

Anbudsgivare ska alltså vid sin prissättning av en reglerbar post i mängdförteckningen bland annat beakta alla de kostnader som är förenade med utförandet av den i mängdförteckningen angivna enheten av arbete.

En mängdförteckning kan också innehålla en eller flera poster där endast ett belopp ska anges avseende det angivna arbetet.

Vid upphandling på mängdförteckning hänvisar beställaren regelmässigt till MER Anläggning, som är Mät- och ersättningsregler för anläggningsar-

FOTO: MOSTPHOTOS

Å-pris avser utförandet av en viss enhet av arbete, till exempel att schakta en kubikmeter jord.

ANLÄGGNING

Åsikt

beten. Vilken version av MER Anläggning som är gällande ska framgå av förfrågningsunderlaget, där en hänvisning kan göras till exempelvis MER Anläggning 23.

MER Anläggning 23 och även tidigare versioner av MER Anläggning innehåller, under avsnittet Principer för ersättning, följande reglering:

Allmänna kostnader

Ersättning för arbeten och åtaganden enligt administrativa föreskrifter liksom krav under byggdelskoder ingår i ersättning för mängdförtecknade arbeten.

I sammanhanget ska också bestämmelsen i AB 04 kap. 1 § 9 lyftas fram. Där anges följande i andra stycket:

Entreprenören skall på egen bekostnad anskaffa allt som behövs för entreprenadens utförande.

Anbudsgivare ska därmed vid sin prissättning av olika redovisade enheter av arbete i en mängdförteckning även beakta dels kostnader för de arbeten och åtaganden som beställaren redovisat i de administrativa föreskrifterna, dels kostnader för det som behövs för att utföra entreprenaden.

Det är alltså fråga om det som brukar kallas allmänna kostnader eller overhead-kostnader (i fortsättningen allmänna kostnader). Det är därmed kostnader som inte är direkt knutna till utförandet av en i mängdförteckning angiven enhet av arbete, men som behövs för att entreprenaden ska kunna utföras. Det kan handla om kostnader för olika tjänstemän samt kostnader för etablering i form av bodar, stängsel, bevakning, el och vatten med mera.

Anbudsgivare ska alltså beakta och prissätta sådana kostnader vid sin prissättning av olika poster i en mängdförteckning. Det finns dock inte några koder och rubriker i MER Anläggning 23, med mall till mängdförteckning, där dessa kostnader särskilt kan anges.

Detta är problematiskt eftersom effekten blir att anbudsgivare måste beakta dessa kostnader inom ramen för sin prissättning av posterna i aktuell mängdförteckning. Det innebär att de poster i mängdförteckningen som belastas med dessa kostnader inte endast kommer att innehålla kostnader som är förknippade med utförandet av den angivna enheten av arbete, utan posterna kommer också att innehålla allmänna kostnader. Därmed kan principen om att ett à-prissatt arbete endast bör bära sin egen kostnad inte efterlevas. Detta eftersom även andra kostnader kommer att belastas det à-prissatta arbetet.

Det är upp till respektive anbudsgivare att avgö-

FOTO: MOSTPHOTOS

ra hur allmänna kostnader ska hanteras vid prissättningen. Ett sätt är att fördela ut dessa kostnader på alla poster i en mängdförteckning, ett annat är att endast vissa poster belastas med sådana kostnader.

En prissättning kan också baseras på spekulationer beträffande vilka poster som sannolikt kommer att öka i mängd. Om dessa poster belastas med allmänna kostnader innebär det en ökad ersättning för entreprenören, trots att entreprenören förmodligen inte drabbas av ökade kostnader. Detta innebär alltså en nackdel för beställaren. En nackdel för entreprenören uppkommer om beställaren avbeställer poster i en mängdförteckning där à-priset även innehåller allmänna kostnader. Entreprenören får i sådana fall inte täckning för dessa kostnader, eftersom avbeställningen innebär att arbetena inte ska utföras och därmed inte heller ersättas.

En annan nackdel för beställaren är att även andra kostnader, än sådana som är kopplade till utförandet av det aktuella arbetet, kommer att belastas det à-prissatta arbetet. Det blir alltså inte fråga om några så kallade "rena" à-priser, vilket försvårar beställarens arbete med uppföljning.

Sammanfattningsvis kan det därför finnas anledning att ta upp frågan om inte någon kommande version av MER Anläggning bör innehålla koder och rubriker som möjliggör för anbudsgivare att särskilt kunna prissätta allmänna kostnader. Därmed skulle à-prissatta arbeten inte behöva belastas med dessa kostnader, något som borde vara en fördel för både beställare och entreprenörer. ✕

⚠ Allmänna kostnader för etablering kan gälla bodar, stängsel, bevakning, el och vatten med mera.